

Szerkesztési iroda:

Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatköző felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 224. szám.

Kedd, szeptember 30.

A pártok helyzete.

— szept. 30.

A törvényhozás nyári szünete néhány nap múlva véget ér. A parlament megkezdí őszi ülészakát és újabb politikai mérközések korszaka köszönt reánk. Időszerű seregszemlét tartani és kifürkészni a nyilvános küzdőtér szereplőinek hadállásait a bekövetkezendő új események előtt.

A kormánynak és a többségnek helyzetében senki se láthat lényeges változást. A király változatlanul bizik miniszterelnökében. A többség is változatlan egyértelműséggel és lelkesedéssel sorakozik gróf Tisza István mögött. Viszont pedig a munkapárt tagjainak a nyári érintkezése a választókkal ugyancsak a kormányra nézve kedvezően derítette fel az ország hangulatát. A törvényhatóságoknak tömegesen megnyilatkozó bizalma és rokonszenve ugyancsak azt igazolja, hogy a közvélemény megérti és helyesli a kormány és a többség munkáját. Szóval, a parlament jobboldalát betöltő tábor változatlanul bírja mindazoknak a tényezőknek jóakarátát, akiknek támogatásától az alkotmányos szokások szerint valamely kormányuk és valamely pártuk erőbeni fölénye függ.

Egészen más képet nyújt az ellenzéki oldalon való szemlélődés. Nyár elején azt hirdették az ellenzék vezeterei, hogy egész nyáron agitálni fognak és megnyerik terveiknek az országot, mely tavasszal bizony, saját bevallásuk szerint, sem rajongott értük. A nyár folyamán azonban nemesak az agitáció maradt el, hanem elmúltak, letűntek, el lettek csapva még azok is, akik tavasszal még vezérkedve hirdették az ellenzék programját. A parlament baloldala, mely tavasszal még egységes cselekvésben, összetartva hadakozott a maga különös módján a kormány és a többség ellen, most sokfelé tagolva, folytonos belső surlódások közt töpreng azon, hogy a jövő eseményeivel szemben mitévő legyen.

A függetlenségi csoportok egyesültek. Azt mondták, hogy ez az egyesülés fokozni fogja az erőket. De az egyesülés óta csak gyöngébb lett a negyvennyolcas tábor. Akik egyesültek, fogcsikorgatva beszélnek egymásról. Az egyesülés óta a közös pártélet teljesen megszűnt. A régi vezéreket elsöpörte a kierőszakolt összeboronálás. Az új vezér pedig olyan antitalentum a politika terén, hogy egymaga önkéntelenül is többet értett a negyvennyolcas politikának egyetlenegy nyáron, mint ennek a politikának összes bevallott ellenségei évek hosszú során. A néppárttól éppen most olvassuk, hogy bomlófélben van. A konzervatív klerikális elemek nem tudnak megbarátkozni a modern klerikalizmusnak a radikális tetszetőségekkal kacérkodó kísérleteivel. A néppárt által saját politikai érdekében gyűjtött népszövetség vezetése jóformán teljesen kisiklott már a párt kezéből és az egyházfejelmek halványuló rokonszenve megingatta a párt létét eddig alátámasztó anyagi alapokat is. Ez az ellenzéki csoport is lényegesen meggyöngült tehát akcióképességében.

Akik az ellenzéken sem a negyvennyolcas pártokhoz, sem a néppárthoz nem tartoztak, azok Andrássy Gyula gróf vezetésével az alkotmánypártban egyesültek. De ez az alakulás sem adott az ellenzéknek új erőt. Sőt ellenkezőleg. Ennek a pártalakulásnak közismert részletei csak még jobban kidomborították azt a féltékenykedést, mely az ellenzéki pártok és ellenzéki vezeték közös működését lehetetlenné teszi. Másrészt pedig ez az alakulás, amikor nyíltan bevallotta, hogy egyetlen érdemleges célja a hatalom megkerítése, nagyon sokakat kiabrándított az ellenzékől, akik még hittek a pártokodók mellveregetésének és tetszetős irázisainak.

Általában tehát az a helyzet őszszel, hogy az ellenzék még gyengébben, a kormány és a többség még erősebb hadállásban várja az eseményeket. Ami pedig magát a parlamenti munkát illeti, az ellenzék meg ma se tudja, mit akar, míg ellenben Tisza István és hűvei céltudatosan haladnak előre a nemzeti munka meggyéjén, a kötelességteljesítésnek világosan előrajzolt utján. A közvéleménynek semmi oka sincs, hogy revízió alá vegye ítéletét, mely az önmagával meghasonlott, meddő hatalmi vágyakozásában teljes tehetetlenségbe süllyedt ellenzékkel szemben minden nap súlyosabb lesz, a kormányra és a munkapártira nézve pedig napról-napra tölelelőbb.

A husuzsora ellen.

A mészárosok és a husárok. — A hatósági mészárszék.

Ha csak két ember is találkozik, különösen családos ember, alig pár pernyi beszélgetés után leitélenül elhangzik a sóhaj, hogy: „naponta drágább a megélhetés!” Igaz is. Fár év óta minden élelmi, élvezeti, ruházkodási szükségletét évenként fokozatosan drágábban kell megfizetnie minden rendű és rangú embernek. A legtöbb tárgynak, cikknek drágulását, magas árát magyarázni lehet a nyersanyag beszerzésének, a munkabéreknek stb. stb. drágulásával, de a hus mai magas árát nem lehet mással magyarázni, mint azzal, hogy most sokat nyernek a huson a mészárosok és ezen nyereségtöbbletet megakarják állandósítani, vagy legalább megtartani addig, amíg lehet.

A mészárosok ezidén több húst adnak el, mint tavaly, vagy pláne 2 évvel ezelőtt, jóllehet annak ára fokozatosan emelkedett. Ezt csak azzal tudnám magyarázni, hogy a nehéz megélhetési viszonyok közt a családos emberek, hivatalnokok a normálisnál többet dolgoznak; különörák, mellékfoglalkozás révén igyekeznek többet keresni a házi szükséglet fedezésére és ezen fizikai, szellemi többmunka természetes folyamánya az intenzívebb táplálkozás. Így kerül a mindennapi kenyér mellé a majdnem mindennapi hus kérése, kívánása.

Éppen ezért időszerű, hogy a hatóságok felhasználják minden alkalmas módot arra, hogy a hus árát korlátozzák, leszállítsák a nyers áru, az élő állat beszerzési árának megfelelőleg. Egyes helyeken a mészárosok és hentesek emberies

gondolkozását a hatóság figyelmeztetése felkeltette 2 éves alvásából és ugyszólván önként leszállították a husok árát; más helyen nyomással, hatósági husszék felállításával sikerült csak a fogyasztóközönség jogos kívánságát kierőszakolni.

Nagybcskerekén már egy hét óta folynak megbeszélések a husárok leszállításáról és ezen megbeszélések eredménye a múlt héten a „Torontál”-ban publikált leszállított husárok megajánlása a mészárosok részéről.

A mészárosok differenciálódtek, mondván, hogy hus és hus nem egyforma, aszerint, amint jobb minőségű, vagy silányabb vágóállattól származik (miben természetesen igazuk is van) és ennek megfelelőleg különböző árakat kértek a jobb és kevésbé jó — ámbár teljesen kifogástalan! — húsért. Hogy mennyire lehetetlen dolog azt ellenőrizni, hogy ezen minőségtől függő árakat a mészárosok jogosan, becsületesen kérik-e, felesleges bizonyítani és az árak körüli tárgyalások a becsületsértések, könnyű vagy súlyosabb testisértések melegágyává lehetnének.

A városi tanács kimondta, hogyha október hó 1-től az alatt felsorolandó husárakat nem fogadják el a mészárosok, úgy egy, vagy a szükségnek megfelelőleg több városi mészárszéket állít üzembe.

Alapul egyelőre elfogadta a tanács, hogy a marhahus ára legyen külön-kint: pecsenyehus 1.52 K, elsőosztályu leveshus és esontos hus 1.44 K és a többi hus 1.36 K.

Sertéshusnál: I. rendű 1.84 K (fehérpecsenye), II. rendű 1.68 K (comb, karmenadli, cotlette), III. rendű 1.52 K. A husos fej, lábak 1 K különkint.

Juhhus ára: 1.12 K a vastaghus és 1.04 K a többi hus kilója.

A borjúhus 1.80 és 1.40 K árban mérendő.

A disznózsír nagyban 1.40 K, különkint 1.60 K.

Ez alkalommal még szükségesnek tartom megemlíteni, hogy a forgalomba kerülő hus bélyegzését kísérik figyelemmel a vevők és saját anyagi érdekük megóvása érdekében sziveskedjenek megtanulni, hogy a vágóhídon ár, illetőleg érték tekintetében is osztályozásra kerül a bélyegzés formája által. A teljes értékű hus megfelelő helyeken egy-egy olyan bélyeggel van jelölve, mely kék festéssel egy körben Nagybcskerek jelzést és a dátumot mutatja. A kisebb értékű húst a teljes értékű hus jelzésére szolgáló körpecsét körül egy feltűnő négyszögletes keret jelöli. A kisebb értékű hus zsirtalan, sovány, öreg állattól származik és így a normális husár felét, kétharmadát éri meg.

Egyelőre a husárakat illetőleg felemlitem, hogy Portscheller mészáros a Melenczei-utcában és Kadits mészáros a Buza-teren nem hajlandók olcsóbban mérni a húst. Hogy miért, csak ők tudják. Ha a hatósági husszék megnyitása szükségessé válik és üzemét megkezdí, a városi tanács alkalmas módon ezt közhírré teszi.

Gábor Antal
vágóhídi igazgató.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Szeptember 30.

Barométer esik 757.4. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 20.6 C°. Hőmérséklet: maximum 29-ikén 18.4 C°, min. ma reggel 11.0 C°. Csapadék —. Felhőzet St2. Szélirány és erősség SE3. Jólát a következő 24 órára: Száraz, enyhe.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = széleslend, 8 = nagy vihar.

— **Októberhavi esti ájtatosságok.** A római kath. plébánia-templomban egész október haván keresztül mindennap este 6-kor ünnepélyes rózsafüzér-ájtatosság lesz szentségkítéssel. Vasárnap és esü-törtökön szentbeszédnek lesznek. Ezen ájtatosság keretében meg lesz ünnepelve az ideai Nagy Konstantin-féle jubileum, melyet a kath. egyház X. Piusz pápa rendelkezése emlékére ült meg, hogy a háromszázados keresztény üldözések után Nagy Konstantin császár milánói ediktumával (a 313. évben) megnyerte a római világbíródalomban a vallásszabadságot. Az egész hónapban át tartó templomi ájtatosságot november 1-én este ünnepélyes körmenet fogja befejezni. A bevezető szentbeszédet (mindkét nyelven), valamint az első ájtatosságot díszes segédlettel Magyary Pál apátplébános fogja holnap este 6-kor megtartani.

A holnap este 6 órakor kezdődő októberi ájtatosságnál a római kath. plébánia-templomban az egyházi énekkar előadja Güttler „O Mutter der Barmherzigkeit“ és „Gegrüsst sei'st du Maria“ c. szerzeményeit. A további mindennap tartandó ájtatosságoknál az egyházi énekkar, valamint a helybeli műkedvelők fognak közreműködni.

— **A zsidók ujéve.** Holnap, október hó 1-én és 2-ikán ünneplik a zsidók az újévet és a bibliai világ teremtésének 5674-ik évét számolják. A hitrege szerint ezen a napokon teremtette Isten a világot és ezen a napokon áll az égi törvény előtt a világ minden teremtménye, ahol határt szabnak minden élőlénynek és ahol kimondják minden országnak sorsát. Azért könyörögnek ezen a két napon a Világtörvénstől, hogy állandó béke honoljon a földön; kard, pestis vagy más ragadós betegség ne pusztítsa az embereket, a tűzvészt és vízarádást tarítsa vissza az országtól; megelégedés és testvéri szeretet töltse el minden ember szívét.

— **Októbernek elsején . . .** Nem kell berukkolni. Más nóta járja ma már. Az újoncok csak 7-én vonulnak be a gyöngy-életbe. Az önkéntesek ugyan már elseje óta feszítenek a pompás, új uniformisban, — de az újoncok még élvezik a rongy, eiből életet. 7-én aztán be kell rukkolni és kezdődik a katonáskodás. Sokáig tart, nagyon sokáig. Ferenc Jóska nagyon erősen bezárja a szabadságos kis könyvet a ládájába és két-három év előtt dehogy is nyitná ki azt a ládát. Az az egy vigasz csak, hogy semmi se tart örökké, aztán meg mégis csak valami az, ha az ember böcsületet tanul a katonáknál. Hiába, más fából van az faragva, aki katona volt. Meglátszik az rajta már messziről. Aztán meg mi mindent lehet mesélni odahaza. Már ez is megéri azt a néhány esztendőcskét, hogy az Isten szabná mentül rövidebbre a gyönyörűséget.

— **Nagy idők tanuja.** Kohn Márton, városunk egyik legöregebb polgára, 87 éves korában, házasságának 61. évében tegnap meghalt. Az elhunyt 48-as honvédfőhadnagy és az itteni honvéd-

hadastyán-egylet elnöke volt, résztvett a segesvári és piski-i ütközetekben, hol megsebesült. Mint 48-as honv. főhadnagy nyudiját is kapott. Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja, ezek között fia, dr. Kovács Izsó budapesti orvos, Kovács Gedeon és unokája dr. Kovács Richárd newyorki orvos. A megboldogultat ma délután 3 órakor temették el nagy részvétel mellett.

— **Meteor az időről.** Meteor legújabb jelentése szerint október 27-ike hatáskörében a melegebb idő újra való kialakulása várható s miután a 29-iki változási nap a csapadékos jellegnek kedvez, az állandóbb száraz idő csak október 7-ikétől várható és pedig kiadóbban egész az október 19-iki változási napig terjed, mely alkalommal újra hősülvedés várható szeles jelleggel. A hidegebb idő beálltát még a 27. és 31-iki változási napok hatáskörükben akadályozni fogják, de a nagyobb mennyiségű csapadék képződését nem fogják egészen megakadályozhatni. Szeptember havának változási napjai tehát még: 27—29. és 30-ra esnek. Október havának változási napjai: 6—7—12—15—19—22—23—27—28—29—31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk: 6. hűvös, szeles, esetleg viharos, csapadékkal, 12. száraz, 19. hűvös, szeles, esetleg viharos, 27. meleg és 28. erősen csapadékos, 31-iki meleg jellegű.

— **A klekki legionárius.** Érdekes ember állott a mai utóállításon a nagybecskereki sorozóbizottság előtt. Amint a bizottság sorra vette az emberanyagot, egyszerre csak megakad a bizottsági tagok szeme egy napbarnította daliás legényen, akinek a testén valósággal művészi tetoválások vannak. A hátán amorették környeznek egy diadalkocsit, amelyben nőalak ül, a mellén egy pompás kép, a karján pedig egy mecsét képe pillangókkal, virágokkal körülvéve. Persze rögtön nagy érdeklődéssel vették körül a nem minden-napi „anyag“-ot, akinek vallomásából és hiteles irataiból azután kitűnt, hogy a legény Knapp András 24 éves bégafői születésű meszarossegéd, aki a francia idegen légiónak volt tagja. Ezelőtt hét évvel ment ki vándoruton Franciaországba, ahol beállt az idegen-légióba s itt Tuniszban és Algirban hét esztendeig szolgált. Tizenhét esztendőben vett részt a klekki legionárius s vitézül küzdött az arabok ellen, amit francia érdemrendjei és írásai hitelesen bizonyítanak. Tavaly Fez körül harcolt az arabok ellen s egy arab gojyó karjába furódott, úgy, hogy egyik ujját elvitte s balkarja megbénult. Ennek folytán szolgálatképtelen lett s mint altisztet nyugdíjazták, 750 frank nyugdíjat kap, azonkívül a vitézségi érdemért évenként 100 frankot. Knapp négy nyelven beszél: magyarul, németül, franciául és arabul. Nagyon jól érezte magát a légióban, ahol jól bántak vele, jó ellátást kaptak a katonák és ha a harcok szünetelnek, kényelmes, modern kaszárnyákban tanyáznak. Ott maradt volna továbbra is a légióban, de hát szolgálatképtelen lett s így hazajött, ahol most mint katonaköteles sor alá került. A sorozóbizottság tagjai megtapogatták a keményizmu, viharvert legényt s megcsodálták testén a pompás képeket, amelyet Fezben tetováltatott magára, de a 17 csata hőstét mégis „untauglich“-nak kellett mondani béna karja miatt. A klekki legionárius ezt nem is bánja, mert a sok világlátás, Páris ragyogása után nagyon kicsi neki Klekk, azaz Bégafő s vissza akar menni Franciaországba Párisba, amely a klekki legionárius szerint a világ egyetlen városa.

— **A téli menetrend.** A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. é. október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a Délvidékre vonatkozólag a következő változásokat tartalmazza:

A budapest-nyugati pályaudvar—orszói vonalon a Budapestről Czeglédre d. e. 11 óra 55 perckor

induló és a Budapestre Czeglédre este 9 óra 20 perckor érkező vasár- és ünnepnap, valamint a Szegedre Kiskunfélegyházára este 8 óra 10 perckor induló és a Szegedre Kiskunfélegyházáról reggel 5 óra 37 perckor érkező napontai vonatok megszűnnek, Karánsebestől Lugosig a Karánsebesről este 10 óra 30 perckor induló tehervonatonál a személyszállítás megszűnik.

A temesvár-józsefváros—buziásfürdői vonalon a Temesvár-Józsefvárosra Buziásfürdőről este 9 óra 12 perckor érkező vonat helyett a Temesvár-Józsefvárosra este 7 óra 10 perckor érkező vonat fog közlekedni.

A zombolya—nagybecskereki vonalon a Torontálszécsányra reggel 7 óra 55 perckor érkező vonat Nagybecskerek helyett csak Nagybecskerek-Bégapartról fog közlekedni.

— **Az utolsó pillanatban.** Zombolyáról írják: A napokban reggel a keskeny-vágányu vasut sietve robotott a zombolyai állomás felé. Amint egy fordulóhoz ért, a vonatvezető ijedten látta, hogy a sineken egy tengerészkatona fekszik, aki fejét a sinekre fektetve alszik. A vonatvezető fékezett, de már oly közel volt a sinen alvó emberhez, hogy látnivaló volt, hogy nem lehet addig megállítani a vonatot. Éppen abban a percben ért azonban a pályatesthez az arra cirkáló Jung Péter községi rendőr, aki a veszedelmes helyzet látva, odaugrott az alvó emberhez s valósággal az utolsó pillanatban rántotta le a sinekről a prüszkölő mozdonyt. A tengerészkatona, aki részeg volt, nagynehezen életet vertek, amikor kiderült, hogy az illető Tubics Péter tengerészkaplár, de csak annyit tudott magyarázatul mondani, hogy ittasan aznap reggel érkezett Zombolyára, de hogy hogyan került a sinekre, arról sejtelmé sincs. Persze nagyot csodálkozott a dolgon és hálálkodott a rendőrnek, hogy kimentette a halál torkából.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Szeptember 30, kedd: Buksi.
Okt. 1, szerda: Sztrájkol a gölya (ujdonság).
Okt. 2, csütörtök: Katonásan. Parasztbecsület.
Okt. 3, péntek: Doktor ur.
Okt. 4, szombat: Kisdobos (operett-ujdonság).
Okt. 5, vasárnap d. u.: Autótündér, este: Sztrájkol a gölya.

(*) **Bella.** Szomori Dezsőnek lángoló szenvedélyektől izzó drámáját, amelyben leplezetlen nyersséggel tárgyalja az emberi érzések viharzását, tegnap nálunk is bemutatta Balla színtársulata. És a tegnapi drámai estével a társulat ismét szaporította eddigi drámai estéinek szép sikereit. Összeolvadó, egyöntetű és színes előadást produkáltak az előadók s mindvégig ébren tartották a közönség érdeklődését. A címszerepét Balla né Marthaon Erzsébet játszotta nagy gondossággal és teljes elmélyedéssel s ha a melegebb és viharzóbb hangoknál nem is tudott elég kifejező lenni, egészében jellemzően rajzolta meg Bella alakját. Két főpartnere közül Balla gróf Thurein szerepében tökéletes alakítást nyújtott, de a közön-

ség érdeklődését legjobban Szécsi Ferenc összpontosította maga körül. Szécsi a sánta fogorvos szerepében valóságos kabinetalakítást adott s igazán bámuljuk ennek a fiatal művészek sokoldalúságát. Csupa szín, erő és igazság volt a játéka s jámbor félszűségében éppen olyan természetes volt, mint drámai lendületeiben. A közönség zajos elismeréssel honorálta is a sokoldalú fiatal művész játékát s a felvonások után sokszor kitapsolta partnereivel, Ballánéval és Ballával együtt. Erőteljes igazsággal játszotta Árkossy né Bella anyját, Tomborné diszkrét humorral színezte ki a nagymama öregasszonyi gyöngeségeit, de jó volt a kisebb szerepekben Kovács Imre, Tábori Imre, Benes Ilona, Mészáros István, Szántó János és a többiek is. A színház egészen tele volt.

(*) „Sztrájkol a gölya“. Szerdán lesz a premijerje a budapesti Vigaszínház legmulatságosabb énekes vígjátékának, mely a mult szünetében legnagyobb kasszasikere volt. Balla igazgató elsőrendű szereposztásban adja a darabot s Komáromy Gizit, Fekete Rózsi, Tomborné, Szécsi F., Árkossy V., Tábori Imre játszószék a főszerepeket. A vígjátékot egyelőre kétszer tűzte ki az igazgatóság másorra és pedig szerdára és vasárnap estére.

(*) A „Parasztbecsület“, Mascagni világhírű bájos operája esütörtökön szerepel a műsoron Komáromy Gizit, Szécsi Emmát, Szántó Jánost és Binder Károlyt a főszerepekben. Ezt megelőzi dr. Andrásszkynek „Katonásan“ című vígjátéka.

TÁVIRATOK.

Az új balkáni háború.

— Az albán—szerb harcok. —

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az albánok és szerbek között állandóan folynak a harcok. Egyes belgrádi jelentések szerint a szerb katonaság már veri az albánokat, de más belgrádi jelentések viszont azt mondják, hogy a szerb hadsereg még nem lépett offenzívába s az albánok erős pozíciókban sikeresen harcolnak.

Mai jelentéseink a következők:

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Az itteni albán bizottság egyik vezető tagja az „Evening Standard“-ban nyilatkozik az albán harcokról s azt mondja hogy a harmadik balkánháborút már a trieszti albán konferencián elhatározták. Az albánok igen jól föl vannak szerelve s a szerb határon ötvenezer emberük áll.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, az albánok elleni hadműveletek vezetésével a királygyilkos Popovicet ezredest bízták meg. A helyzetet itt igen komolynak tartják s szó van az egész hadsereg mozgósításáról.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb hadsereg még nem mehetett át offenzívába, mert három-négy napig is eltart, míg az albán hadállásokhoz ér.

Egy másik belgrádi jelentés szerint a szerb hadsereg Monasztir, Üszküb és Prisztina körül már megtámadta az albánokat és sikerült őket szétvernie.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerbek és Albánok között Okridánál vasárnap reggel óta elkezdett harc folyik.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint az albánok és szerbek között állan-

dóan folynak a harcok. Az albánok erős pozíciókban vannak s elkezdett ellenük hadállásaikat. Dibránál tízezer albán áll.

A MINISZTERELNÖK ÉS A HÁZ- ELNÖK TANÁCSKOZÁSA.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Beöthy Pál, a képviselőház elnöke tegnap délután Budapestre érkezett. Ma délelőtt a miniszterelnöki palotában a házelnök főkereste Tisza István gróf miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

A KÖZÖS MINISZTERELNÖK TANÁCSKOZÁSA.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a közös minisztertanács pénteken vagy szombaton lesz. A tanácskozáson végleg döntenek az összes katonai kérdésekben.

A HONVEDELMI MINISZTER ZÁGRÁB- BÁN.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, Haza Samu báró honvédelmi miniszter ma oda érkezett, hogy az ott létesítendő honvédtüzérségi kaszárnya dolgában tárgyaljon.

MEGVAN A TÖRÖK—BOLGÁR BÉKE.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török—bolgár béke-delegátusok tegnap aláírták a békeszerződést. A szultán a delegátusok tiszteletére ma dínt adott.

MUNKANÉLKÜLIEK A KERESKE- DELMI MINISZTERNÉL.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban most mintegy negyvenezer munkás van munkanélkül Ma délelőtt a munkanélküliek részéről egy öttagú küldöttség járt Harkányi János báró kereskedelmi miniszternél s kérte, hogy a közmunkák végrehajtásáért nyújtson segítséget. A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy bár a pénzügyi viszonyok megkötik a kezét, el fog járni a minisztertanácsban, hogy a munkanélküliek érdekében valami törvényt adjon.

UJ SZERB PATRIARKÁTUS.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Irányadó egyházi és politikai körökben, amelyek közel állnak a szerb kormányhoz, élénk mozgalom indult meg, hogy Ipekben visszaállítsák a régi szerb patriarkátust s itt legyen Karloca helyett a szerb patriarka székhelye. Az erre irányuló mozgalomban magyarországi szerb papok is résztvesznek s az újvidéki „Brannik“ hevesen agitál is az ipeki patriarkátus érdekében. Természetesen a terv komoly megvalósításáról szó sem lehet, mert a karlocai patriarkátus a királytól és a kormánytól függ.

TÖRÖK—GÖRÖG KONFLIKTUS.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Itteni diplomáciai körökben a török—görög konfliktust igen komolynak ítélik s nem tartják lehetetlennek, hogy rövid idő alatt újra vérs összeütközésre kerül a sor Törökország és Görögország között.

Egy athéni jelentés szerint Törökországban ismét föllükerekedett a harcias párt s a katonai körök puccsa készülnek, amelynek az volna a célja, hogy Törökország ismét visszazerezze Szalonikit.

AZ ÉRTÉKTŐZSDÉRŐL.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 824, Osztrák Hitel 626.50, Koronajáradék 81.15, Osztrák—Magyar Államvasút 696, Jelzáloghitelbank 424, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 282, Magyar Bank 549, Kereskedelmi Bank 3710, Rimamurányi 677, Salgótarjáni 761, Általános Kőszénbánya 1048, Közuti Vasút 637, Villamos Vasút 359, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10 43
Buza (1914. áprilisra)	11 33
Rozs (októberre)	8 16
Zab (októberre)	7 57
Tengeri (szeptemberre)	7 86
Tengeri (1914. májusra)	6 69

Ujözora község előjáróságától.

3528—913. szám. 748—22

Árlejtési hirdetmény.

Az ujözorai községhez előtti templom-tér sarkától a vasúti állomásig vezető járda kitéglázására folyó évi október hó 4-én d. e. fél 11 órára nyilvános szóbeli árlejtést hirdetünk, melyre a versenyezni szándékozókat azzal hívjuk meg, hogy az árlejtés összes feltétele a községi hivatalban tudható meg.

A kitéglázandó járda hossza 771 öl, szélessége 1 öl, a kikiáltási ár pedig 4528 korona 14 fillér.

Kelt Ujözorán, 1913. évi szeptember hó 25.

Gelzinger Gyula,
jegyző.

Miklea Illés,
bíró.

Szanád község előjáróságától.

2040—913. szám. 741—1.1

Hirdetmény.

Szanád község vadászati joga 1914. évi január hó 1-től kezdődő 6 egymás után következő évre f. é. október hó 16-án d. u. 3 órakor tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik.

Feltételek az előjáróságtól megtudhatók.

Szanád, 1913. évi szeptember hó 20-án.

Az előjáróság.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

INDUL.	óra perc
Nagybecskerek-i pályaudvarról.	
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	7:10
Karlova délelőtt	10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Karlova—Szegedre délután	1:13
Karlova—Szeged—Budapestre este	7:18
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra d. e.	6:25
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután	4:00
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára délután	5:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	
Módos—Temesvárra reggel	3:33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt	10:59
Antalfalvára reggel	4:30
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
ÉRKÉZIK.	
Nagybecskerek-i pályaudvarra.	
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlovaról este	9:21
Budapest—Szeged—Karlovaról este	7:17
Budapest—Szeged—Karlovaról délután	4:50
Budapest—Szeged—Karlovaról délután	3:11
Szeged—Karlovaról délelőtt	9:24
Budapest—Szeged—Karlovaról délelőtt	6:49
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt	9:28
Temesvár—Zsombolyáról este	6:40
Pancsováról délelőtt	8:38
Pancsováról este	7:09
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Módosról reggel	6:56
Szécsányról este	8:16
Pancsováról délután	5:04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt	8:23

Eladó ház.

A Melenczei-utca 429. számú

ház eladó.

— Bővebb felvilágosítást ad —

Gittler György, lakatosmester.

750—3.2

Pancsova—kubini ármentesítő- és belvízszabályozó társulat igazgatóságától.

783—913. sz.

751—1.1

Közgyűlési meghívó.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur öngyméltósága engedélyével a Pancsova—kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat **1913. évi október hó 15-én délelőtt 11 órakor** a társulati székház helyiségében (Rakóczy-u. 21. sz.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az összes érdekelt megkívatnak.

Tárgy:

A miniszteri biztos mandátumának lejárta folytán szükséges intézkedések megtétele.

Pancsova, 1913. évi szeptember hó 26-án.

A miniszteri biztos ur öngyagsága megbízásából:

Pancsova kubini ármentesítő- és belvízszab. társulat igazgatósága:

Ulmer József,
igazgató-mérnök

Mezei egerek (pocok) irtása vasúti pályatestekből, töltésekből stb. legbiztosabban végezhető **SIPÓCZ ISTVÁN** gyógyszerész Pécs — labdacsalaku egérmérgevel, melyet évtizedek óta hazai, külföldi és állami gazdaságokban kiváló sikerrel alkalmaznak. Egy holdra 1-2 kg. elég. 100 kg. ára 90 kor, 5 kg-os postaláda 6 kor. — Számos hiteles elismerő irat. — Állami rendelés. — Megrendeléshez hatósági engedély melléklendő. 731—12.5

Magyar királyi államvasutak.
245089—1913. sz. F. IVa 1802—1.1**Hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak és a kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutak állomásain akár zsákokban, akár ömlesztett (alla rinfusa) állapotban feladásra hozott

morzsolt uj (friss) tengeri

f. évi október hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1914. március hó végéig a vasúti üzletszabályzat 67. §. (5.) bekezdésében foglalt határozomány alapján — az élő állatok, a friss hus, a friss gyümölcs, a friss főzelék és a tojás kivételével — minden egyéb kocsirakomány teherárú és minden gabonaszállítmány előtt közérdekből sorrenden kívül, de az uj (friss) tengeri feladásának sorrendjében fog kocsikba rakatni és elszállíttatni.

Amennyiben pedig a befúvarozás alkalmával a berakásra kocsik nem állana azonnal rendelkezésre, a morzsolt uj (friss) tengeri csak az üzletszabályzat 64. §. (2.) pontjának alkalmazása mellett véteik át mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik.

Budapesten, 1913 szeptember havában.

Az igazgatóság

(Utányomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

245793/C. II. szám.

1803—1.1

Küszöbön lévő intézkedések az osztrák, magyar és bosznia-hercegovinai vasúti áru díjszabás I. rész B) szakaszában.

Az osztrák, magyar és bosznia-hercegovinai vasúti igazgatóságok állandó díjszabási bizottsága 1913. évi április havában tartott ülésén számos díjszabási intézkedést indítványozott, melyeknek keresztülvezetését a részes igazgatóságok a felügyeleti hatóságok részéről való jóváhagyás esetére elhatározták.

E küszöbön lévő intézkedések közül a következő fontosabbak említendők meg:

A gyengébb felépítményű vasutakról fővasutakra irányuló forgalomban oly áruk díjszámítását, illetőleg amelyeknél a használt kocsirakományért való díjfizetés van kikötve, az a változás fog beállni, hogy a fuvardíjat azért a súlyért kell fizetni, melyet a feladási állomáson a használt kocsi legnagyobb megengedett tehernyomására való tekintettel berakni szabad, de legalább is — mint eddig — a fuvardíj 10 000 kg.-ért fog számíttatni. Ily áruk-

nak rendes nyomtávu kocsikban, keskeny-vágányu forgószármolyokon való szállításánál a keskeny-vágányu vasutakról fővasutakra irányuló forgalomban a díjszámításnak a fővonalakon legalább a használt rendes nyomtávu kocsi rakományáért kell történnie.

A nyitott kocsikban szállítandó áruk jegyzéke kiegészítettik a „kvarzit” cikkel; egyben a „kátrányviz (kátrány- és gyantaepé”), valamint a „nyers, csak hasított vagy szétvágott gyöngyház lemezek vagy gyöngyház darabok” ebből a jegyzékből töröltetnek.

A kazánkocsikban való szállítás a következő cikkekre is kiterjesztetik, úgy mint: „tej”, „borocet” és „hulladékug”, a sulfitcellulose gyártásnál származó, besűrítve is, továbbá a szesz gyártásánál és a cukor gyártásánál származó.”

Abból a célból, hogy a kazánkocsik használt tömlő szerelvényeinek fuvarlevéllel való visszaküldése megkönnyíttessék, e cikk az áruosztályozásba II—II—II. szerinti osztályozással felvétetik.

E cikkben kívül az áruosztályozásba még a következő uj cikkek fognak felvétetni:

Palaliszt, égetve is (II—A—C.);

Barnaszénbitumen, csomagolva (II—II—II);

csomagolatlanul (. . . —

A—B);

Ólomgyapju (II—A—A.);

Sójababdara (A—A—1. kül. díjsz.);

Zöldmész (gázmész) (II—A—C.)

Az áruosztályozás T—35. tétele alatt foglalt „trágyaszerek” közé felvétetnek: tollhulladékok, a tollszárak kivételével.”

A papírra, az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületéről való kivétel esetére megállapított osztályozás „levélpapír és levélborítékokra, papírból való burkolatban (enveloppe) vagy kartonokban is” kiterjesztetik.

A pamutszövetek osztályozásában az a változás áll be, hogy a „pamutszövetek, mindenneműek, a festettek és nyomtatottak is, kivéve az impregnáltakat” II—A—A. szerinti fognak osztályoztatni, ha vagy csomagolatlanok, de összekötve vagy összefűzve vannak, vagy csak papírba vannak burkolva olyképp, hogy a csomagok két vége szabadon maradjon s a göngyölet ne terjedjen túl a széleken.

Abból a célból, hogy a másra, mint újságy-nyomtatásra szolgáló nyomtatópapír osztályozását illetőleg felmerült kételyek eloszlatassanak, ez a cikk az áruosztályozás P—7. tételének a) pontja alatt névleg meg fog neveztetni.

Járgányok, melyek a mezőgazdasági gépekkel együttesen adatkak fel, ugyanazt az osztályozást fogják élvezni, mint a mezőgazdasági gépek.

Végül a hámozatlan „kosárfűz”-re II—A—2. kül. díjsz. helyett II—A—C. szerinti osztályozás fog élethelelni.

Az igazgatóság.**Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”**

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.